

10.11.2003

1703/4/03

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Mikko Vartia

AMPUMA-ASEEN KANTAMINEN NÄKYVILLÄ SAATETTAESSA VANKIA LAITOKSEN ULKOPUOLELLA

1
KANTELU

A arvosteli 29.7.2003 päivätyssä kirjeessään B:n vankilan vartijoiden menettelyä aseiden kantamiseen liittyvässä asiassa. Kirjeen mukaan vartijalla oli ampumaseite näkyvillä suorittaessaan saattotehtävää laitoksen ulkopuolella.

3
RATKAISU

Katson vartijan menetelleen virheellisesti siinä, että hän on kantanut ampumaseite näkyvillä saatettaessa vankia laitoksen ulkopuolella. Perustelen ratkaisuni seuraavasti.

Oikeusministeriö on 17.12.1998 antanut päätöksen vankeinhoitolaitoksen aseistuksesta ja voimankäyttövälineistä. Päätöksen 5 §:n mukaan johtaja määrää ne palveluspaikat ja tehtävät, joissa aseita voidaan kantaa. Näissä määräyksissä on otettava huomioon, että erityisolosuhteita lukuun ottamatta välittömästi vankien kanssa tekemisissä olevan virkamiehen ei tule kantaa ampumaseiteä. Aseita ei saa kantaa näkyvästi. Ampumaseiteä on kannettava asun alla siten, ettei se ole vangin tai yleisön havaittavissa, ellei tehtävän luonne tai tilanteen vaarallisuus poikkeuksellisesti muuta edellytä. Oikeusministeriön vankeinhoito-osasto on lisäksi antanut tarkemman määräyksen (nro 1/011/98) koskien mm. ampumaseiteiden säilyttämistä. Määräyksen 8. kohdan mukaan ampumaseiteä kannetaan kotelossa lataamattomana ja siten, että ase ja kotelo ovat näkymättömissä vaatetuksen alla. Ase saadaan ottaa esille tai ladata vain olosuhteissa, joissa edellytykset ampumaseiteen käytölle ovat olemassa tai kun välittömästi valmistaudutaan tälläisiin olosuhteisiin.

Selvityksen mukaan B:n vankilan johtaja on määrännyt, että aseita voidaan kantaa saatettaessa vankeja laitoksen ulkopuolella. Aseita kannetaan pääsääntöisesti silloin, jos vangin tausta, viiteryhmä ja rikosten laatu huomioon ottaen arvioidaan olevan mahdollista, että vanki pyrkii karkaamaan tai häntä pyritään vapauttamaan ulkopuolisten avulla väkivalloin. Selvityksen mukaan A oli aiemmin syyllistynyt mm. vangin karkaamiseen, useisiin luvattomiin poistumisiin ja poistumisluvilta palaamatta jäämisiin. Käsitykseni mukaan selvityksessä esiin

tuodut seikat huomioon ottaen ampuma-aseen kantamista saattotehtävän yhteydessä ei tässä tapauksessa voida pitää perusteettomana.

Selvityksen mukaan asetta kannettiin varusteyöhön kiinnitetyssä kotelossa. Aseen koosta johtuen on käytännössä mahdotonta sijoittaa sitä virkapaidan alle tai housujen sisäpuolelle. Selvityksen mukaan taas kesällä sää asetta rajoituksia päällysvaatteiden käytölle erityisesti sisätiloissa.

Selvityksessä esitetyt perusteet menettelylle ovat sinällään ymmärrettävät ja kyseinen heinäkuu oli vielä poikkeuksellisen kuuma. Säännöksen mukaan ampuma-asetta voidaan kuitenkin kantaa näkyvästi vain tapauksissa, joissa tehtävän luonne tai tilanteen vaarallisuus poikkeuksellisesti sitä edellyttävät. Selvityksessä ei ole väitettykään, että edellä mainitut kriteerit olisivat täyttyneet tapauksen yhteydessä.

4

TOIMENPITEET

Saatan esittämäni käsityksen menettelyn virheellisyydestä B:n vankilan johtajan tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen päätöksestäni.

Kantelukirjoituksenne liitteet palautetaan ohessa.